

шантажът на бившата хайлайфна дама Мери и настоящата секретарка в министерството е разкрит, маските са свалени от самите участници в играта, пороците са разобличени. Въпросът за вината остава да виси безпомощно във финала на пиесата като излишен реторичен жест, дошъл от друг тип разиграване на познатия сюжет. Моралистичният патос е иронизиран от условността и показността на действието. Драмата така и не се разгръща - податки за драматизъм има само в историята на Нина, но те са с мелодраматичен акцент⁸.

Играта приема неочакван развой във втората пиеса на Димов. В нея комичното е на път да се превърне в истински драматично. Не случайно самото заглавие на пиесата „Виновният“ носи определен моралистичен патос. Комедиантът в този познат спектакъл професорът-хирург Петрински (виновният за разиграните човешки драми) е постоянно разобличаван. Подтекстовостта на неговите реплики е прозрачна. Парадоксът се превръща в прикритие на арогантността и цинизма му, на разрушената човечност. Иронията е очарователен подход към света, но тя губи своето въздействие, когато прерасне в скептицизъм и нихилизъм. Играта е поучителна и забавна, докато оглежда и демаскира недостатъците на преходното време (другарският съд-събрание, който трябва да послужи за морален коректив на поведението на персонажите, разобличаване на пороците и слабости), но се оказва опасна и разрушителна, когато опира до неизказаните драми на героите, до личните им светове, в които има гавра, болка, подтискана човечност и безнадежност. В този смисъл втората пиеса на Димов развенчава образа на *ироника-скептик*, на *„полезния за човечеството автомат“*, на известния хирург Петрински, който *„живее само чрез себе си и за себе си“*. Виновността му за разбитите илюзии и човешки драми на Глафира, Велизар, Теодоси и Ана е в егоистичния му нрав, продукт на образованието и средата му, на дребнобуржоазното общество. релативизирало ценности и стойности (*на света, където всичко дори любовта, можеше да се купи само с пари*). Светът на миналото, на богатството и охолството, на буржоазните салони е представен чрез познатия ни от романите на Димов демоничен образ на злото и пагубното. Той отравя чистите чувства и пориви на героите (*“Това бе отровата, която ти през оная гладна студена нощ вкара в душата ми! - ще сподели в своята изповед Глафира - Отровата на твоя банален, парвенюшки, жаден за пари свят. Който превръщаше*

⁸ “Оттук и усещането за известен “механизъм” на действието, на строежа на действащите лица”- споделя Л. Тенев в цит. статия